

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi tietoturvan kehittämisen tuesta

1 Pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi valtioneuvoston asetus tietoturvan kehittämisen tuesta.

Ehdotuksen mukainen tietoturvan kehittämisen tuki eli niin kutsuttu ”tietoturvaseteli” olisi suunnattu yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen yrityksille.

Asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset tietoturvan kehittämisen tuen tarkoituksesta ja tavoitteista, myöntämisperusteista sekä myöntämisen esteistä ja edellytyksistä. Asetus ehdotetaan annettavaksi valtioneuvostulain (688/2001) 8 §:n nojalla.

2 Taustaa

Kybertoimintaympäristö on muuttunut merkittävästi turvallisuusympäristön ja koronapandemian myötä. Koronapandemian seurauksena koko digitaalinen toimintaympäristö ajautui murrokseen uusien teknologioiden käytön ja teknologisen kehityksen vuoksi. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on lisännyt kyberhyökkäyksiä maailmalla, ja hyökkäyksiä on suunnattu niin valtio- ja kuntatason toimijoita kuin elinkeinoelämää kohtaan myös Suomessa. Nykyisessä turvallisuusympäristön kehityksessä on keskeistä varmistaa tietoturvan ja tietosuojan korkea taso niin yksityisen kuin julkisen sektorin toimijoiden tietojärjestelmissä erityisesti kriittisillä toimialoilla, kuten terveydenhuollossa, energihuollossa, finanssialalla, vesihuollossa sekä liikenteessä ja digitaalisessa infrastruktuurissa ja sen palveluissa. Etenkin pienten ja keskisuurten yritysten osalta on havaittu parannettavaa varautumisessa. Kyse on niin osaamisesta kuin käytössä olevien tietojärjestelmien tietoturvallisuudesta ja tietosuojasta. Kyberturvallisuuden ylläpito ja kehittäminen vaativat jatkuvaa työtä. Suomessa kriittinen infrastruktuuri on valtaosin yritysten hallussa, joten yritysten rooli ja toimet ovat Suomen kyberympäristön turvaamisessa avainasemassa. Yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen yritysten tietoturvan kehittäminen parantaa myös huoltovarmuutta ja vahvistaa resilienssiä.

Suomalaisen yhteiskunnan kyberturvallisuus mukaan lukien kyky suojautua hybridiuhkilta on suurelta osin riippuvainen yhteiskunnan eri sektoreilla toimivien organisaatioiden kyvystä havainnoida, ennalta ehkäistä, estää ja rajoittaa kyberturvallisuusloukkauksia sekä toipua niistä kuin myös suojata eri järjestelmiin ja palveluihin tallennettua tietoa. Muuttuneen turvallisuusympäristön kehityksen myötä on entistä keskeisempää kiinnittää huomioita laaja-alaisesti yhteiskunnan kyberturvallisuuteen ja varmistaa kyberturvallisuuden korkea taso yhteiskunnan kaikilla sektoreilla siten, että eri sektoreilla toimivat organisaatiot ovat varautuneet kyberturvallisuushkiin ja -loukkauksiin. Etenkin pienten ja keskisuurten yritysten osalta on havaittu tarve parantaa niiden varautumista kyberturvallisuushkiin ja -loukkauksiin ja kehittää niiden toimintaa,

tietojärjestelmiä, sähköisiä palveluja kuin myös kyberturvallisuusosaamista. Myös suurten yritysten varautumisessa kyberturvallisuusuhkiin ja -loukkauksiin on edelleen parannettavaa.

Helmikuussa 2022 toteutetun Yrittäjägallup –tietoturvatutkimuksen¹ perusteella on epätodennäköistä, että pk-yrityksillä olisi mahdollisuuksia ylläpitää omaa, yrityksen sisäistä tietoturvaosaamista. Saman tutkimuksen mukaan, tietoturvallisuuden kustannusten arvioidaan olevan toiseksi merkittävin este tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiselle. Yhdistettynä osaamisen puutteisiin yritykset kaipaavat apua erityisesti hankintaosaamiseen ja konsultointiin, jotta hankinnat olisivat tarkoituksenmukaisia. Määräaikaisen tietoturvasetelin avulla organisaatiot voisivat hankkia tarkastuksen ja arvion uhkamallinnuksesta järjestelmiensä tietoturvasasta markkinaehtoisilta toimijoilta sekä ryhtyä tulosten perusteella parantamaan järjestelmiensä tietoturvaa ja tietoturvaosaamistaan määrätietoisesti.

Ehdotettu tietoturvan kehittämisen tuki perustuu vuoden 2022 toiseen lisätalousarvioon, jossa myönnettiin liikenne- ja viestintäministeriön alalle 6 miljoonan euron määräraha tietoturvallisuuden kehittämiseen suomalaisissa yrityksissä. Kirjauksen mukaan määrärahasta voitaisiin myöntää määräaikaista tietoturvaseteleitä yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen yrityksille ja järjestöille sekä näiden keskeisille palveluntarjoajille.

3 Yleisperustelut

Tietoturvan kehittämisen tuen avulla yrityksillä olisi mahdollisuus nopeasti nostaa kyberturvallisuuden tasoa organisaatioissa ja tehdä kohdennettuja kyberturvallisuutta parantavia toimenpiteitä. Kyberturvallisuuden tason nostaminen organisaatioissa näkyy vastaavasti muun muassa parempana tietosuojana kansalaisille. Tietoturvan kehittämistuella myös vauhditettaisiin suomalaisen kyberturvallisuustoimialan ja -markkinan kehitystä sekä luodaan uutta liiketoimintaa toimialle ja kyberturvallisuusosaamista Suomeen parantaen muun muassa Suomen kyberturvallisuuden omavaraisuutta.

Ehdotetulla tietoturvasetelillä olisi kaksi suuruusluokkaa. Pienempi seteli olisi arvoltaan enintään 15 000 euroa hakijaorganisaatiota kohden. Tätä pienempää seteliä voitaisiin hyödyntää esimerkiksi tietojärjestelmien tarkastus- ja arviointityöhön, tietoturvan parantamiseen tähtääviin hankintoihin sekä henkilökunnan kouluttamiseen ja osaamisen kehittämiseen. Suurempi tietoturvaseteli olisi tarkoitettu uhkamallinnuksiin ja hyökkäyksenestotestauksiin, tärkeimpien sähköisten palveluiden varautumistason testaamiseen ja näistä nouseviin välittömiin tietoturvallisuutta parantaviin toimiin ja se olisi arvoltaan enintään 100 000 euroa. Suuremmalla tietoturvasetelillä voisi kattaa 70 prosenttia tietoturvaprojektin kuluista, eli hakijan omavastuuosuus projektin rahoituksesta olisi 30 prosenttia. Tuki myönnettäisiin vähämerkityksellistä de minimis –tukea koskevien valtioneuvoston tukisääntöjen perusteella.

Markkinatuntemuksen perusteella voidaan arvioida, että tuella katettaviksi ehdotetut palvelut voidaan minimissään hankkia tuen kohteen kokoluokassa olevalle yritykselle tukea vastaavalla summalla siten, että investoinnista on konkreettista kyberturvallisuushyötyä.

¹ https://www.yrittajat.fi/wp-content/uploads/2022/04/Yrittajagallup-helmikuu-2022_tietoturva.pdf

Määräaikainen tietoturvan kehittämisen tuki olisi tarkoitettu tietoturvallisuuden kehittämiseen Suomessa eikä sitä siten voisi kohdentaa esimerkiksi yritysten ulkomaan toimipisteiden tietoturvan kehittämiseen. Tuella voitaisiin kehittää myös yritysten tietoturvaosaamista yhteistyössä korkeakoulujen kanssa viimeisimpään tutkimustietoon perustuen. Tietoturvaseteli myönnettäisiin automaattisesti hakemuksen perusteella hakemusten saapumisjärjestyksessä.

Tietoturvasetelin käyttöönotto vahvistaisi konkreettisesti kansalaisten tietosuojaa ja parantaisi yritysten tietoturvaa oikeasuhtaisella tavalla. Yleisen kybervarautumistason nostaminen eniten tukea tarvitsevilla sektoreilla parantaisi yhteiskunnan kykyä suojautua muun muassa hybridiuhkilta. Investoinnilla olisi välittömiä, positiivisia vaikutuksia myös kyberturvallisuusalan tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen.

Tietoturvaseteli toimisi myös keinona saada kyberturvallisuutta parantavaa toimintaa käynnistettyä ja osaamista kartutettua, joka tuottaa yhteiskunnalle myös pidemmän aikavälin hyötyjä.

Kyseessä olisi määräaikainen toimenpide. Liikenne- ja viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskus toimisi tuen myöntäjänä.

4 Pykäläkohtaiset perustelut

1 § Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin asetuksen soveltamisalasta. Pykälän 1 momentissa todettaisiin, että asetuksessa säädetään Liikenne- ja viestintäviraston myöntämän tietoturvan kehittämisen tuen myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä. Asetuksessa tarkoitettuihin tukiin sovellettaisiin valtioneuvostuslakia (688/2001), taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä annettua lakia (429/2016), yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään tehdyistä muutoksista annettua lakia (799/2020) sekä soveltuvin osin julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016). Pykälän 2 momentin mukaan tuki myönnettäisiin de minimis –tukena.

2 § Tuen myöntämisen yleiset edellytykset. Pykälässä säädettäisiin tietoturvan kehittämisen tuen myöntämisen edellytyksistä. Pykälän 1 momentin mukaan tietoturvan kehittämisen tukea voitaisiin myöntää yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen yrityksille. Yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen yrityksillä tarkoitetaan tässä niitä perusrakenteita, palveluja ja niihin liittyviä toimintoja, jotka ovat välttämättömiä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ylläpitämiseksi, niin kuin ne on Valtioneuvoston päätöksessä huoltovarmuuden tavoitteista (1048/2018) määritelty. Lisäksi tuen myöntämisen edellytyksenä olisi, että hakijalla olisi ollut toimintaa vuonna 2021 päättyneellä tilikaudella.

Pykälän 2 momentin mukaan tietoturvan kehittämisen tukea voitaisiin myöntää ja maksaa Suomeen rekisteröityneelle yritykselle. Tukea voidaan käyttää myös muilta kuin suomalaisilta toimijoilta ostettaviin palveluihin, mutta tuen saajan tulee olla rekisteröitynyt Suomeen. Tietoturvan kehittämisen tukea voidaan käyttää hankkeisiin, jotka parantavat tietoturvaa Suomessa. Tietoturvan kehittämisen tukea myönnettäisiin suomalaisten yritysten ulkomailla toteutettaviin hankkeisiin vain, jos hakija perustelisi hakemuksessaan uskottavasti, että tuki palvelisi Suomen kannalta olennaisia toimintoja ja siten parantaisi tietoturvaa Suomessa. Suomalaiset yritykset eivät siis voisi saada tietoturvan kehittämisen tukea hankkeisiin, joilla

kehitettäisiin vain niiden ulkomaan toimintojen tietoturvaa ja joiden vaikutukset tietoturvaan Suomessa olisivat korkeintaan vähäiset.

Pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin, että tietoturvan kehittämisen tukea voitaisiin myöntää vain kustannuksiin, jotka toteutuvat tukihakemuksen jättämisen jälkeen ja viimeistään 31.12.2024. Tukea voitaisiin siis myöntää jo olemassa olevaan hankkeeseen, mutta sillä voitaisiin kattaa vain kuluja, jotka ovat syntyneet hakemuksen jättämispäivän jälkeen. Kulujen katsottaisiin syntyneen silloin, kun sopimus tavaran tai palvelun hankinnasta on tehty.

Pykälän 4 *momentin* mukaan yhdelle yritykselle voitaisiin myöntää vain yksi tietoturvan kehittämisen tuki. Samalle hakijalle ei siis voitaisi myöntää useampaa tukierää. Näin ollen samalle hakijalle ei siis voitaisi myöskään myöntää 4 § 1 momentin sekä 1 että 2 kohdissa tarkoitettua tukisummaa, vaan tukisummat olisivat keskenään vaihtoehtoisia.

Pykälän 5 *momentin* mukaan tietoturvan kehittämisen tukea voitaisiin myöntää niin kauan kuin tuen maksamista varten osoitettu määräraha riittää. Tukea myönnettäisiin hakemusten saapumisjärjestyksessä.

3 § Tuen määrä. Pykälässä säädettäisiin tietoturvan kehittämisen tuen enimmäismäärästä.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan tukea voitaisiin myöntää enintään 15 000 euroa, jos sitä haettaisiin tietojärjestelmien tarkastus- ja arviointityöhön, tietoturvan parantamiseen tähtäävään hankintaan, henkilökunnan kouluttamiseen, osaamisen kehittämiseen tai muuhun vastaavaan yrityksen tietoturvallisuutta kehittäväan toimeen. Tätä pienempää 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua tukea voitaisiin myöntää vain pk-yrityksille. Pk-yrityksillä tarkoitettaisiin tässä Tilastokeskuksen määritelmän mukaisesti yrityksiä, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa. Lisäksi ollakseen pk-yritys yrityksen tulee olla riippumaton eli sen pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei voi olla yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko Tilastokeskuksen PK-yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää. Määritelmä vastaa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (Komission asetus (EU) N:o 651/2014 pk-yrityksen määritelmää.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan tukea voitaisiin myöntää enintään 100 000 euroa, jos sitä haettaisiin hyökkäyksenestotestausta, tärkeimpien sähköisten palveluiden varautumistason testausta tai näistä nousevaa välitöntä tietoturvallisuutta parantavaa toimea varten.

Pykälän 2 momentissa säädetään, että edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu enintään 100 000 euron tuki ei kuitenkaan saa ylittää 70 prosenttia hankkeen tämän asetuksen 4 §:n mukaisista tukikelpoisista kustannuksista. Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tuen osalta hakijan omavastuu on siis 30 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Lisäksi pykälän 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tukea voitaisiin myöntää enintään kolmasosa tuen maksamista varten osoitetusta määrärahasta. Vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa myönnettiin tietoturvan kehittämiseen kuuden miljoonan euron määräraha, joten niin

kutsuttuja suurempia tietoturvaseteleitä voitaisiin tässä vaiheessa myöntää yhteensä enintään kahden miljoonan euron arvosta.

4 § Tietoturvan kehittämisen tuen hyväksyttävät kustannukset. Pykälässä säädettäisiin tietoturvan kehittämisen tuella katettavaksi hyväksyttävistä kustannuksista. Pykälän *1 momentin 1 kohdan* mukaan tuella voitaisiin kattaa välineiden, laitteiden ja palvelulisenssien, kuten erilaisten tietoturvaohjelmien lisenssien kustannukset siltä ajalta, kuin niitä on käytetty siinä tietoturvan kehittämisen hankkeessa, johon tukea on haettu. Jos välineitä, laitteita tai palvelulisenssejä ei käytettäisi tietoturvan kehittämisen hankkeeseen koko niiden käyttöiän ajan, tukikelpoisiksi katsottaisiin ainoastaan poistokustannukset, jotka vastaisivat hankkeen kestoa laskettuna yleisesti hyväksytyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti. Pykälän *1 momentin 2 kohdan* mukaan tietoturvan kehittämisen tuella voitaisiin kattaa yritysten henkilöstön kouluttamisesta, koulutustuotteiden räätälöinnistä ja osaamisen kehittämisestä aiheutuvien koulutus- ja asiantuntijapalveluhankintojen kustannuksia. Koulutus- ja asiantuntijapalveluiden toteuttajina olisivat esimerkiksi korkeakoulut ja muut oppilaitokset. Lisäksi pykälän *1 momentin 3 kohdan* mukaan tietoturvan kehittämisellä voitaisiin kattaa esimerkiksi korkeakoulujen kanssa tehtävän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kuluja, jolla kehitetään yritysten kyvykkyyksiä.

Pykälän *1 momentin 4 kohdan* mukaan hyväksyttäviä kustannuksia olisivat konsultoinnista ja vastaavista palveluista syntyneet kustannukset, kun palveluita on käytetty yksinomaan tietoturvan kehittämiseen.

Pykälän *1 momentin 5 kohdan* mukaan tuella voitaisiin kattaa myös muita tietoturvan kehittämishankkeesta suoraan aiheutuvia kustannuksia, kuten hyökkäyksenestotestauksesta suoraan aiheutuvia kuluja. Pykälän *1 momentin 6 kohdassa* säädettäisiin, että myös materiaalit, tarvikkeiden ja vastaavien tuotteiden kustannukset, matkakustannukset Suomessa sekä muut vastaavat tietoturvan kehittämishankkeesta aiheutuvat kustannukset voitaisiin kattaa tietoturvan kehittämisen tuella.

Kustannukset hyväksyttäisiin arvonlisäverottomina, paitsi jos tuen saaja ei olisi arvonlisäverovelvollinen. Arvonlisäverolliset kustannukset voisi tilittää myös, jos ne liittyisivät arvonlisäverottomaan toimintaan, ja maksettava arvonlisävero jäisi tuen saajan lopulliseksi kustannukseksi.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että tietoturvan kehittämisen tuella ei voi kattaa tuen hakemisesta syntyneitä kustannuksia. Tietoturvan kehittämisen tukea ei siis voida käyttää esimerkiksi tuen hakemisesta hyödynnetyistä konsulttipalveluista johtuvien kulujen korvaamiseen. Palvelujen ostoja intressi- tai konserniyhtiöltä ei myöskään hyväksyttäisi tuella korvattaviksi kuluiksi. Yritykset ovat toistensa intressiyhtiöksiä, jos toisen yrityksen koko osakepääomasta tai vastaavasta omasta pääomasta vähintään 20 prosenttia on välittömästi tai välillisesti toisen yrityksen omistuksessa tai hallinnassa. Yritykset katsotaan intressiyhtiöiksi myös, jos toinen yritys voi käyttää määräysvaltaa toisessa yrityksessä tai muulla tavoin vaikuttaa siihen, mistä toinen yritys tekee hankintoja. Tällainen tilanne syntyy esimerkiksi hallituksen jäsenyyden tai varajäsenyyden, vastuuhenkilöiden, perheenjäsenten tai työntekijänä ja/tai rahoittajana toimimisen kautta. Momentissa säädettäisiin lisäksi, että tietoturvan kehittämisen tukea ei voisi käyttää organisaation omiin palkkakustannuksiin.

5 § Tietoturvan kehittämisen tuen myöntämisen esteet. Pykälässä säädettäisiin tuen myöntämisen esteistä. Tarkoituksena on, että tukea ei myönnettäisi yritykselle, joka on ollut 31.12.2019 taloudellisissa vaikeuksissa kuten esimerkiksi laiminlyönyt verotukseen liittyviä velvoitteitaan. Tämä ehkäisisi myös harmaata taloutta. Lisäksi vireillä oleva konkurssimenettely estäisi tuen myöntämisen. Yrityksen tulisi hakemuksessaan vakuuttaa, ettei tuen myöntämiselle ole 5 §:ssä tarkoitettuja esteitä.

Euroopan komission päätöksessä edellytetään, että tukea ei saa myöntää yritykselle, joka oli vaikeuksissa 31.12.2019. Edellä mainitusta johtuen 1 pykälässä suljettaisiin tuen ulkopuolelle ne yritykset, jotka olivat taloudellisissa vaikeuksissa ennen COVID19-pandemiaa. Vaikeuksissa olevalla yrityksellä tarkoitetaan EU:n yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettua yritystä. Määritelmän mukaan yrityksen katsotaan olevan vaikeuksissa, jos a) se on menettänyt yli puolet osakepääomastaan (yhtiöt, jonka osakkaiden vastuu on rajoitettu), b) se on menettänyt yli puolet tilinpäätöksen mukaisista omista varoistaan kertyneiden tappioiden vuoksi (yhtiöt, joissa ainakaan joidenkin osakkaiden vastuuta yhtiön velasta ei ole rajattu), c) yritys on yleistäytöntöönpanomenettelyn kohteena, d) yritys on saanut pelastamistukea eikä ole vielä maksanut lainaa takaisin tai lopettanut takausta, tai on saanut rakenneuudistustukea ja on vielä rakenneuudistussuunnitelman kohteena, e) muun kuin pk-yrityksen velkaantumistaso on kahden viime vuoden ajan ollut yli 7,5 ja käyttökatteen suhde nettorahoituskuluihin ollut alle 1,0. Alle 3-vuotiaisiin pk-yrityksiin sovelletaan vain c-kohtaa.

Tukea ei myönnettäisi pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan, jos yritys ei ole merkittynä ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettuun ennakkoperintärekisteriin. Verohallinto merkitsee hakemuksen perusteella ennakkoperintärekisteriin elinkeinotoimintaa, maataloutta tai muuta tulonhankkimistoimintaa harjoittavat henkilöt, yritykset ja yhteisöt. Ennakkoperintärekisteriin kuulumisen ei ole pakollista. Syy siihen, että yritys ei ole merkittynä ennakkoperintärekisteriin, on kuitenkin pääosin seurausta siitä, että yritys on joko poistettu tai sitä ei ole voitu merkitä rekisteriin verotusta koskevien laiminlyöntien johdosta.

Verohallinto voi poistaa yrityksen ennakkoperintärekisteristä laiminlyöntien vuoksi. Ennakkoperintärekisteristä voidaan poistaa tai siihen voidaan jättää merkitsemättä yritys, joka olennaisesti laiminlyö verojen maksamisen, verotusta koskevan ilmoittamisvelvollisuuden, kirjanpito- tai muistiinpanovelvollisuuden tai muun verotukseen liittyvän velvollisuuden. Rekisteristä voidaan poistaa tai siihen jättää merkitsemättä henkilö, jonka johtamat yritykset ovat aiemmin laiminlyöneet velvollisuutensa verotuksessa. Yritys voidaan jättää rekisteröimättä tai se voidaan poistaa rekisteristä yritystä johtavan henkilön aiempien laiminlyöntien perusteella.

Pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan tukea ei myönnettäisi, jos yritys on laiminlyönyt verotusta koskevan ilmoittamisvelvollisuuden. Pykälässä tarkoitettu laiminlyönti olisi esimerkiksi kysymyksessä, jos yritys jättää antamatta verotusmenettelystä annetun lain 2 (1558/1995) luvussa tai oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 4 luvussa tarkoitettua veroilmoituksen tai muun ilmoituksen. Tukea ei myöskään myönnettäisi, jos yritys ei ole antanut tulotietojärjestelmästä annetun lain (53/2018) 6 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta maksamistaan palkoista tulorekisteriin. Yrityksellä olisi mahdollisuus korjata laiminlyönnit antamalla puuttuvat ilmoitukset Verohallinnolle tai tulorekisteriin.

Pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan tukea ei myönnettäisi, jos yrityksellä on verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 3 a luvussa tarkoitettuun verovelkarekisteriin merkittyjä verovelkatietoja. Verovelkarekisteriin merkitään verovelkaa koskevana tietona tieto siitä, onko yrityksellä vähintään 10 000 euroa sellaisia erääntyneitä ja suorittamatta olevia Verohallinnon kantamia veroja ja maksuja, joista ei ole Verohallinnon tekemää maksujärjestelyä tai muutoksenhakuviranomaisen täytäntöönpanon keskeytystä koskevaa määräystä. Yritystä koskevat tiedot voidaan merkitä verovelkarekisteriin aikaisintaan kahden viikon kuluttua siitä päivästä, jona yrityksen katsotaan saaneen tietoonsa veronkantolain (11/2018) 70 §:ssä tarkoitetun yhteenvedon, jossa yritystä on muistutettu laiminlyönnin merkitsemisestä verovelkarekisteriin.

Pykälän 2 momentin 4 kohdan mukaan tuen myöntämisen estäisi lisäksi, jos yrityksellä on maksamattomia veroja perittävänä ulosotossa. Myös alle 10 000 euron suuruiset verovelat estäisivät siten tuen saamisen, jos verovelat ovat perittävänä ulosotossa. Verohallinto lähettää tavallisesti useamman maksukehotuksen ennen kuin vero siirretään ulosottooperintään. Verohallinto ei myöskään lähetä veroa ulosottoon, jos yritys on pyytänyt maksujärjestelyä. Yritys voisi siten saada tukea, jos se on pyytänyt Verohallinnolta maksujärjestelyä maksamattomille veroilleen, eikä tuen saamiselle ole muita esteitä.

Pykälän 2 momentin 5 kohdassa säädettäisiin verotusta koskevien laiminlyöntien lisäksi, että konkurssi estäisi tuen myöntämisen. Tukea ei myönnettäisi, jos yritys on asetettu konkurssiin tai sillä on vireillä tuomioistuimessa konkurssiin asettamista koskeva asia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että tuen hakijan on Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä toimitettava näyttöä tuen myöntämisen edellytysten täyttymisestä.

6 § Tietoturvan kehittämisen tuen hakeminen. Pykälässä säädettäisiin tietoturvan kehittämisen tuen hakemisesta. Pykälän 1 momentin mukaan tukea haettaisiin Liikenne- ja viestintävirastolta.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntäisi tuen ensi sijassa hakemuksessa ilmoitettujen tietojen perusteella. Hakijan on esitettävä hakemuksessaan tuen myöntämiseksi ja maksamiseksi välttämättömät tiedot.

Pykälän 2 momentin mukaan tukea koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava yksilöity suunnitelma tai kuvaus tietoturvan kehittämisen hankkeesta sekä ilmoitettava tämän asetuksen mukaan haettavan tuen määrä. Taloudellista toimintaa harjoittavan hakijan on lisäksi tukea koskevassa hakemuksessa annettava riittävä selvitys saamastaan muusta julkisesta tuesta tai avustuksesta. Tuen hakijan tulisi toimittaa selvitys tukiviranomaiselle sen saamista muista de minimis -tuista tukihakemuksen yhteydessä, jotta tukiviranomainen eli Liikenne- ja viestintävirasto pystyisi varmistamaan, ettei kiellettyä tukikumulaatiota tapahtuisi.

7 § Tietoturvan kehittämisen tuen myöntäminen ja maksaminen. Pykälässä säädettäisiin tietoturvan kehittämisen tuen myöntämisestä ja maksamisesta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että Liikenne- ja viestintävirasto voisi myöntää tukea hakijalle, jos 2 ja 3 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät. Tuen

myöntäminen ei olisi harkinnanvaraista, vaan Liikenne- ja viestintävirasto myöntäisi tuen, jos edellä mainitut edellytykset täyttyisivät ja tukeen varattua määrärahaa olisi edelleen jäljellä niin, että tuki voitaisiin myöntää.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että Liikenne- ja viestintävirasto maksaisi tietoturvan kehittämisen tukea tuensaajalle myönteisen tukipäätöksen perusteella. Liikenne- ja viestintävirasto voisi päättää maksatuksen toteuttamisesta antamallaan päätöksellä valtioneuvustuslain 12 §:n mukaisesti.

8 § Selvitys tuen käytöstä. Pykälän mukaan tuensaajan tulisi toimittaa Liikenne- ja viestintävirastolle selvitys tuen käytöstä ja vaikutuksista yrityksen tietoturvaan viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tuella katettujen kustannusten syntyisestä. Jos tuella katettaisiin useita erillisiä kulueriä, tulisi selvitys toimittaa viimeistään kuusi kuukautta viimeisen kuluerän syntyminen jälkeen.

5 Ehdotuksen vaikutukset

Tietoturvan kehittämisen tuen päätavoite on lisätä yhteiskunnan ja kansalaisten turvallisuutta sekä huoltovarmuutta nopeasti muuttuneessa turvallisuusympäristössä.

Tietoturvan kehittämisen tuki edistäisi taloudellisia tavoitteita luoden uutta suomalaista liiketoimintaa toimialalle ja kehittää toimialan markkinaa. Kun tuen saajat voisivat hankkia tietoturvan kehittämisen palveluita Suomeen rekisteröityneiltä palveluntarjoajilta, kasvaisi suomalaisten tietoturvapalveluiden kysyntä. Tuella luotaisiin edellytyksiä uusille tai nykyistä monipuolisemmille markkinoille ja aikaansaataisiin uudenlaista kysyntää. Näin tietoturvan kehittämisen tuella vauhditettaisiin suomalaisen kyberturvallisuustoimialan ja -markkinan kehitystä sekä luotaisiin uutta liiketoimintaa toimialalle ja kyberturvallisuusosaamista Suomeen. Tuella voi myös olla välillisiä vaikutuksia kansainväliseen kilpailukykyyn, kun suomalaisten yritysten toimintaedellytykset kyberturvallisuuden osalta paranevat. Lisäksi tuen myötä taloudellisen toiminnan edellytykset vahvistuisivat osaamisen vahvistuessa, mistä seuraisi myös positiivisia ulkoisvaikutuksia.

Tietoturvan kehittämisen tuen tavoitteena olisi pienentää yhteiskunnalle tietoturvan puutteista syntyvää negatiivista ulkoisvaikutusta. Negatiivinen ulkoisvaikutus on taloudellisesta toimimattomuudesta seuraava haitallinen vaikutus yhteiskuntaan, joka jäisi muutoin ottamatta huomioon. Yrityksillä ei välttämättä ole riittäviä kannusteita ylläpitää kyberturvallisuutta, koska niiden kyberturvallisuuden ylläpidon hyödyt eivät kohdistu vain niihin itseensä, vaan pääasiassa koko yhteiskunnalle ja kansalaisille turvallisuuden paranemisena kyberuhkien varalta. Yritysten panostukset tietoturvallisuuteen eivät siis välttämättä näy yritysten omassa tuloksessa. Kyberturvallisuuteen panostaminen on osa yrityksen yhteiskuntavastuuta, josta yritys vastaa asiakkaille, omistajille ja sidosryhmille. Tuen avulla yritykset voisivat kehittää tietoturvaansa ja siten parantaa myös huoltovarmuutta ja kasvattaa koko yhteiskunnan resilienssiä.

Esityksestä aiheutuisi Liikenne- ja viestintävirastolle uusia resursoitavia tehtäviä sekä tietojärjestelmämuutosten kuluja yhteensä noin 800 000 euroa. Nämä kulut kustannettaisiin kuitenkin viraston siirtyvästä määrärahasta, eivätkä hallinnolliset kulut silloin pienentäisi tukena jaettavaa kuuden miljoonan euron määrärahaa.

6 Valmistelu, lausuntopalaute ja laintarkastus

Asetus on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä.

Esityksen kiireellisyyden vuoksi tavanomaisista lainvalmistelua koskevista lausunto- ja kuulemisohjeista on jouduttu poikkeamaan. Asetusehdotuksesta on järjestetty lausuntokierros tavallista lyhyemmällä määräajalla, jotta asetus voi tulla voimaan syksyllä 2023. Lausuntokierros pidettiin 28.6.-22.7.2022.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot yhteensä 15 taholta, sisältäen järjestöjä, elinkeinoelämän edustajia, ministeriöitä ja valtion viranomaisia. Nämä tahot olivat Electronic Frontier Finland EFFI ry, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Finnish Information Security Cluster - Kyberala ry, Huoltovarmuuskeskus, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, opetus- ja kulttuuriministeriö,

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen yrittäjät ry, Teknologiateollisuus ry, Tieto- ja viestintätekniikan ammattilaiset TIVIA ry, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus Tiede ry, työ- ja elinkeinoministeriö sekä valtiovarainministeriö.

Lausuntoja saatiin yhteensä 13 kappaletta. Lausuntopyyntö ja siitä annetut lausunnot ovat saatavilla Lausuntopalvelu.fi-verkkopalvelusta diaarinumerolla VN/18738/2022.

Lausuntojen perusteella ehdotettua tukea pidettiin kannatettavana, tärkeänä ja perusteltuna huomioiden nykyisen turvallisuusympäristön kehityksen ja tunnistetun tarpeen parantaa yhteiskunnan kannalta keskeisiä kyberturvallisuuskyvykkyyksiä. Lausunnoissa pidettiin välttämättömänä, että digitalisaation voimakkaasti kehittyessä ja turvallisuusympäristön nopeasti muuttuessa panostettaisiin riittävästi koko yhteiskunnan digitaaliseen turvallisuuteen.

Useat lausunnonantajat, kuten FISC ja Suomen yrittäjät, esittivät, että tietoturvan kehittämisen tuen piiriin otettaisiin myös muiden kuin kriittisten alojen pk-yritykset. Lausunnoissa ehdotettiin, että tukisumma voisi olla suurempi, mikäli yritys toimii yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisellä alalla. Ehdotettu tietoturvan kehittämisen tuki kuitenkin perustuu vuoden 2022 toisen lisätalousarvion kirjaukseen, jonka mukaan määräaikaisia tietoturvaseteleitä myönnettäisiin nimenomaan yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten alojen yrityksille ja järjestöille. Ehdotettu, vain kriittisten alojen yrityksille kohdennettu tuki, siis toteuttaisi parhaiten lisätalousarvion kirjausta. Lisäksi rajaamalla tuen kohderyhmä kriittisten alojen yrityksiin tuen arvioidaan kohdentuvan tehokkaimmin sinne, missä sillä on suurin yhteiskunnallinen vaikutus. Tuen jatkoa harkittaessa on kuitenkin syytä selvittää mahdollisuutta laajentaa tuki koskemaan myös ei-kriittisten alojen organisaatioita.

Pääasiassa lausunnonantajat pitivät ehdotettuja tukisummia mielekkäinä, mutta lausunnoissa esitettiin myös vaihtoehtoisia tukisummia ja omavastuuosuuksia. Ehdotetut vaihtoehtoiset tukisummatkin olivat kuitenkin samassa suuruusluokassa esitettyjen kanssa, minkä vuoksi lausuntojen ei katsottu aiheuttavan tarvetta muutoksiin. Badrap Oy ehdotti lausunnoissaan, että mikäli suurempi 100 000 euron tukimuoto säilytetään asetuksessa, sille tulisi varata erillinen, suhteessa huomattavasti pienempi kiintiö (esimerkiksi miljoona

euroa) määrärahasta. Lausunnon vaikutuksesta suuremmalle tukimuodolle esitetään kahden miljoonan euron kiintiötä.

Lausunnonantajat kiinnittivät myös huomiota siihen, milloin syntyneitä kustannuksia tuella voidaan kattaa. Useissa lausunnoissa ehdotettiin, että vielä ehdotetun aikarajan 30.6.2024 jälkeenkin syntyneitä kuluja tulisi voida kattaa tuella. Lausuntojen perusteella aikarajaa on siirretty niin, että tuella voitaisiin kattaa kuluja, jotka syntyvät viimeistään 31.12.2024. Samalla asetuksen voimassaoloa on jatkettu vuoden 2025 loppuun.

Useat lausunnonantajat paljoksuiivat esityksessä olleita yli 10 prosentin hallintokuluja. Lausuntokierroksen jälkeen kulut ovat täsmentyneet esitetystä 1,15 miljoonasta eurosta 800 000 euroksi. Lisäksi on linjattu, että nämä kulut kustannetaan viraston siirtyvästä määrärahasta, eivätkä hallinnolliset kulut siten pienennä tukena jaettavaa kuuden miljoonan euron määrärahaa.

Asetusehdotusta ei ole asian kiireellisyyden vuoksi tarkastettu oikeusministeriön laintarkastusyksikössä.

7 Valtiontukisääntely ja hyvän tuen edellytykset

Yritystukineuvottelukunta lausui elokuussa 2022 tietoturvan kehittämisen tuen osalta sekä Euroopan unionin lainsäädännön valtiontuen edellytysten että kansallisten hyvän tuen edellytysten täyttymisestä. Yritystukineuvottelukunnan lausunnon mukaan tietoturvan kehittämisen tuki täyttää EU:n lainsäädännön mukaiset valtiontuen edellytykset ja sitä koskevana menettelytapana voidaan soveltaa yleistä de minimis –asetusta.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty etu, joka uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tietoturvan kehittämisen tuki täyttää SEUT 107 artiklan 1 kohdan mukaiset valtiontuen kriteerit. Tuki myönnetään valtion varoista taloudelliseen toimintaan ja sen myöntää valtio. Lisäksi ehdotettu tuki on valikoiva eli se kohdistuu vain tiettyihin yrityksiin. Tietoturvan kehittämisen tukena jaettava summa on rajallinen eikä sitä välttämättä voida myöntää kaikille sitä haluaville yrityksille. Lisäksi tuensaajan edellytetään toimivan yhteiskunnan huoltovarmuuden kannalta kriittisellä alalla, mikä jo itsessään tekee tuesta valikoivan. Lisäksi tuella on mahdollista kauppaa- tai kilpailuvaikutusta.

Tietoturvan kehittämisen tukeen sovellettaisiin vähämerkityksistä tukea koskevaa yleistä de minimis –asetusta (komission asetus 1407/2013). Hakuilmoituksissa ja avustuspäätöksissä tulee varmistua siitä, että myönnettävä tuki täyttää de minimis –asetuksen ehdot. Valtion yhdelle yritykselle myöntämisen vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ei saa olla yli 200 000 euroa minkään kolmen verovuoden jakson aikana. Enimmäismäärää laskettaessa on otettava huomioon kaikki kyseisen yrityksen mahdollisesti eri viranomaisilta saamat de minimis –tuet.

Yritystukineuvottelukunta kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että tuelle esitetty tuki-intensiteetti, 100 tai 70 prosenttia riippuen tuen suuruudesta, on erittäin korkea. Julkisen rahoituksen osuus yrityksen

kokonaisrahoituksesta ei saisi nousta kohtuuttoman korkeaksi, vaikka hankkeeseen sinänsä voitaisiin myöntää tukea EU-valtiontukisääntöjen mukaan. Yritystukineuvottelukunta kuitenkin katsoi, että korkeaa tuki-intensiteettiä puoltaa tuen yhteiskunnallinen tavoite ja negatiivisten ulkoisvaikutusten ehkäiseminen nopeammassa aikataulussa.

Yritystukineuvottelukunta arvioi lausunnossaan, että ehdotettu uusi tukiohjelma täyttää kansalliset hyvän tuen edellytykset. Neuvottelukunnan mukaan tuella on selkeä taloudellinen tai yhteiskunnallinen tavoite, joka perustuu hallitusohjemaan tai politiikatavoitteeseen. Yritystukineuvottelukunnan mukaan tuen vaikuttavuuden arviointiin tulisi kuitenkin kiinnittää huomiota.

8 Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä joulukuuta 2022 ja asetus olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2025 saakka.

Tuella voitaisiin kattaa kustannuksia, jotka syntyvät viimeistään 31.12.2024. Asetuksen olisi kuitenkin tarpeen olla voimassa vielä vuoden haun tämän jälkeen eli 31 päivään joulukuuta 2025 saakka, jotta jälkikäteiset raportoinnit ja mahdolliset perintäasiat ehdittäisiin käsitellä asetuksen voimassaolon puitteissa.

Esittelijä

Erityisasiantuntija Mari Marttila, liikenne- ja viestintäministeriö